

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

факультет журналістики

кафедра прикладної лінгвістики та літературознавства

кафедра іноземних мов

кафедра журналістики

кафедра філософії

**КОНЦЕПТИ, ДИСКУРС І ЕТИКА КОМУНІКАЦІЇ: ЛІНГВІСТИЧНІ,
ЖУРНАЛІСТСЬКІ ТА ФІЛОСОФСЬКІ ВИМІРИ**

Матеріали міжкафедрального круглого столу

27 березня 2026 року

Одеса – 2026

**УДК 81'42:174.4:070(049.2)
К653**

Круглий стіл проведено відповідно до наказу ректора Національного університету «Одеська юридична академія» від 03 березня 2026 р. № 462-59

Організаційний комітет конференції:

Голова оргкомітету:

Мінас АРАКЕЛЯН – проректор з наукової роботи, доктор юридичних наук, професор.

Заступники голови оргкомітету:

Олена СКАЛАЦЬКА – декан факультету журналістики, доктор філософських наук, професор.

Мирослава МАМИЧ – завідувач кафедри прикладної лінгвістики та літературознавства, доктор філологічних наук, професор.

Олексій ФЕДОТОВ – начальник науково-дослідної частини, доктор юридичних наук, професор.

Робоча група:

Юлія ТОМЧАКОВСЬКА – завідувач кафедри іноземних мов, доктор філологічних наук, доцент.

Вікторія КОЛКУТІНА – завідувач кафедри журналістики, доктор філологічних наук, професор.

Ігор ШАМША – в.о. завідувача кафедри філософії, кандидат філософських наук, доцент.

Анастасія КІСЕЛЬОВА – доцент кафедри прикладної лінгвістики та літературознавства, кандидат філологічних наук, доцент.

Таїсія ІВАНІЙЧУК – директор наукової бібліотеки НУ «ОЮА»

Метою круглого столу було осмислення ролі мови, комунікації та дискурсивних практик у сучасному суспільстві, а також етичних засад інформаційної взаємодії в умовах розвитку медіа й цифрових технологій. Учасники обговорили проблеми медійних маніпуляцій, поширення фейкової інформації, етики комунікації, меж свободи слова та впливу соціальних мереж і генеративного штучного інтелекту на суспільну свідомість. Окрему увагу приділено лінгвістичним і філософським аспектам формування смислів, істини та відповідальності за комунікативні дії. У підсумку наголошено на важливості критичного мислення та формування етично відповідального інформаційного середовища.

Матеріали та пристатейна література публікуються в авторській редакції. За достовірність фактичної інформації у публікаціях відповідальність несуть автори.

Концепти, дискурс і етика комунікації: лінгвістичні, журналістські та філософські виміри : матеріали міжкафедр. круглого столу (м. Одеса , 27 березня 2026 р) / упоряд.: М. В. Мамич. Одеса : НУ «Одеська юридична академія», 2026. 110 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/32787> ;DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.32787>

© НУ «Одеська юридична академія», 2026

Сташук Т.

Лексичні особливості англомовних астрологічних прогнозів70

Строченко Л.

Концептуалізація феномену геніальності в англомовних наївній і науковій картинах світу.....75

Телецька Т.

Репрезентація концепту «свобода» у політичному дискурсі (на матеріалі промов Е. Макрона).....79

Томчаковська Ю.

Концепт *waag* в англомовному медіадискурсі.....82

Томчаковський О.

Освітній дискурс як полікодовий феномен..... 86

Тупікова Т.

Англійські запозичення в сучасній німецькій юридичній термінології та проблеми їх перекладу українською мовою.....89

Чубук О.

Платформізація журналістики і нова логіка побудови медіаісторій.....93

Шамша І.

Музика як комунікація: антропологічні засади.....98

Шевченко-Бітенська О.

Юридична термінологія в умовах цифровізації права: тенденції, трансформації та європейський вимір.....103

Тетяна СТАШУК,
аспірант кафедри іноземних мов
Національний університет
«Одеська юридична академія»

ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ АСТРОЛОГІЧНИХ ПРОГНОЗІВ

Астрологічні прогнози становлять специфічний різновид медійного дискурсу, який поєднує інформаційну, прогностичну та розважальну функції (Петрик, 2013; Черхава, 2008). Їхня мовна організація характеризується низкою лексичних особливостей, що сприяють формуванню універсального, але водночас персоналізованого повідомлення. Особливість цього типу текстів полягає у тому, що вони орієнтовані на широку аудиторію, тому використовують такі мовні засоби, які дозволяють читачеві співвіднести прогноз із власним життєвим досвідом. У результаті тексти гороскопів мають відносно узагальнений характер і часто містять формулювання, що допускають різні інтерпретації, що забезпечує їхню комунікативну ефективність.

Однією з характерних рис лексики англомовних астрологічних прогнозів є використання слів із семантикою можливості, перспективи та розвитку. У текстах активно функціонують одиниці типу *opportunity, chance, possibility, potential, improvement, change, growth*. Подібна лексика створює позитивний прогностичний фон і підкреслює спрямованість повідомлення на майбутнє. Вона часто поєднується з модальними дієсловами *may, might, could, can*, що дозволяє автору прогнозу уникати категоричності та водночас зберігати характер передбачення. Завдяки такому поєднанню лексичних і граматичних засобів текст виглядає достатньо переконливим, але не містить прямих тверджень про неминучість певних подій. Подібна стратегія дозволяє зберігати баланс між прогнозом і припущенням.

Важливою лексичною особливістю є широке використання позитивно оцінної лексики. У прогнозах часто трапляються слова *success, progress, harmony, balance, confidence, prosperity, stability, achievement*. Зазначені одиниці виконують прагматичну функцію психологічної підтримки читача, створюючи атмосферу оптимізму та очікування позитивних змін. Навіть у тих випадках, коли прогноз містить згадку про можливі труднощі або перешкоди, вони подаються у пом'якшеній формі через лексеми *challenge, tension, obstacle, difficulty*. Таким чином формується загальний позитивний емоційний фон тексту, що є характерною рисою астрологічного дискурсу.

Для лексики астрологічних прогнозів характерною є також наявність спеціалізованої астрологічної термінології. У текстах регулярно використовуються такі номінації, як *planet, zodiac sign, Mercury, Venus, Saturn, retrograde, alignment, cosmic energy, planetary influence*. Ці лексеми формують семантичне поле астрології та створюють зв'язок між прогнозом і астрологічною картиною світу, відповідно до якої небесні тіла можуть впливати на події людського життя. Використання таких термінів надає текстам відтінку експертності та створює враження наукової або псевдонаукової обґрунтованості передбачень.

Ще однією важливою лексичною особливістю є використання лексики особистісної та соціальної сфер. У текстах гороскопів часто з'являються слова, пов'язані з фінансами, кар'єрою, міжособистісними стосунками та самореалізацією, наприклад *career, finances, investments, income, goals, ambitions, relationships, cooperation, teamwork*. У фінансових гороскопах, зокрема, поширеними є лексеми *money, budget, spending, financial decisions, investments, profit*. Завдяки цьому прогноз безпосередньо пов'язується з повсякденним життям читача та охоплює ті сфери, які є найбільш актуальними для широкої аудиторії.

Характерною рисою лексичної організації англомовних гороскопів є також персоналізація звернення. Тексти часто містять займенник *you*, який створює ефект прямої комунікації між автором прогнозу та читачем. Подібна

стратегія дозволяє індивідуалізувати повідомлення і посилює його прагматичний вплив. У результаті навіть універсальні формулювання сприймаються як особисто адресовані. Крім того, в текстах часто використовуються дієслова, що позначають внутрішні стани або дії читача, наприклад *focus, consider, rethink, reflect, which further strengthens the impression of personal advice*.

Окрему роль у лексичній організації астрологічних прогнозів відіграють слова з семантикою руху, змін і розвитку. У текстах регулярно використовуються лексеми *move forward, shift, transform, improve, expand, evolve*. Подібна лексика створює динамічний образ майбутнього та підкреслює ідею постійних змін у житті людини. Вона також сприяє формуванню мотиваційного характеру прогнозів, оскільки подає можливі події як етапи особистісного розвитку.

Крім того, у текстах астрологічних прогнозів спостерігається тенденція до використання образної та емоційно забарвленої лексики. Такі слова, як *inspiration, energy, motivation, renewal, transformation, inner strength*, допомагають створити певний настрій повідомлення та підсилюють його експресивність. Подібна лексика сприяє формуванню у читача відчуття внутрішньої гармонії та готовності до позитивних змін.

Отже, лексика англomовних астрологічних прогнозів характеризується поєднанням кількох основних рис: використанням модальної та узагальненої лексики, позитивно оцінних мовних засобів, спеціалізованої астрологічної термінології, лексики соціально значущих сфер життя та персоналізованих форм звернення. Сукупність цих мовних особливостей забезпечує комунікативну ефективність гороскопів, сприяє формуванню довіри до прогнозу та створює ілюзію індивідуально адресованого повідомлення, що пояснює популярність цього жанру в сучасному медійному просторі.

Література

1. Петрик, Т. (2013). Елементи прогностичного дискурсу у англомовному ченнелінг-дискурсі. *Вісник Львівського університету. Серія іноземні мови*, (21), 10–15.
2. Черхава, О. О. (2008). Поняття профетизму та деякі особливості профетичного тексту. *Наукові записки*, 75(3), 177–179.
3. Horoscope.com. (n.d.). *Free horoscopes*.
<https://www.horoscope.com/us/index.aspx>